

ÚVES FF UK se zapojuje do festivalu Měsíc Ukrajiny i dalších projektů na podporu ukrajinské kultury

18.2.2026 - | Filozofická fakulta UK

Stejně jako v předešlých letech pořádají Městská divadla pražská festival ukrajinské kultury Měsíc Ukrajiny. Také letos na něm spolupracuje Ústav východoevropských studií FF UK (ÚVES) - jeho absolventi, současní studenti i pedagogové.

Spolupráce v roce 2025 měla především podobu překladů titulků k divadelním inscenacím a také překladů materiálů pro speciální „festivalové“ [číslo časopisu Moderní divadlo](#). Jak píše v úvodním slově Daniel Příbyl, toto číslo „chce vnést lidský hlas do informačního hluku rusko-ukrajinského válečného konfliktu“ a přináší sérii rozhovorů s lidmi z celé Ukrajiny.

Jedním z oslovených je současný ukrajinský spisovatel Volodymyr Rafejenko, jehož texty se opakovaně objevily v českém překladu – mimo jiné také jako soutěžní text v překladatelské soutěži z ukrajinštiny do češtiny.

Právě literatura dokáže zjemňovat pohled na svět a klást jiné, sofistikovanější otázky. Prostřednictvím překladu se do českého prostředí přenášejí odlišné zkušenosti, perspektivy i reality.

Díky dlouhodobému úsilí studentů, absolventů i pedagogů ÚVES vyšla v posledních letech celá řada překladů z ukrajinské literatury. Na některých titulech se podíleli redakčně, na jiných překladatelsky či jinak.

Výběr z nedávno vydaných překladů

- Kira Kos / Tania Kostina. *Ženy ve válce*. wo-men 2025. Přeložila Jekaterina Gazukina.
- Stepan Prociuk. *Tluč hlavou o zeď*. Volvox Globator 2025. Přeložila Jiřina Dvořáková.
- Violetta Kim. *Plač, sestro, směj se*. wo-men 2025. Přeložila Dobroslava Čepcová.
- Tamara Duda. *Dcerka*. Host 2024. Přeložila Jiřina Dvořáková.
- Ljubov Jakymčuk. *Meruňky Donbasu*. Fra 2024. Přeložil Alexej Sevruck.
- Taras Prochasko a Marjana Prochasko. *Kam zmizelo moře*. Baobab 2024. Přeložila Jekaterina Gazukina.
- Myroslav Lajuk. *Bachmut*. Pavel Mervart 2024. Přeložily Veronika Cenkova, Jekaterina Gazukina, Tereza Chlaňová, Zuzana Špinková, Alexandra Vojtišková.
- Serhij Žadan. *Jazz na Donbase*. Argo 2024. Přeložil Miroslav Tomek.
- Maksym Dupeško. *Za všechna jablka světa...* Pavel Mervart 2024. Přeložily Jekaterina Gazukina, Tereza Chlaňová, Alexandra Vojtišková.
- Jevhenija Kononenko. *Kamenopád*. Volvox Globator 2024. Přeložila Jiřina Dvořáková.
- Taňa Pjankova. *Věk rudých mravenců*. Maraton 2024. Přeložila Eva Reutová.
- Artem Čech. *Bod nula*. Fra 2023. Přeložily Karolina Juráková, Tereza Chlaňová, Lucie Poian, Adéla Mikešová, Julie Swan, Lidiya Dorosh, Zuzana Špinková.
- Serhij Žadan. *Depeche Mode*. Fra 2023. Přeložil Miroslav Tomek.
- Taras Prochasko a Marjana Prochasko. *Odkud se bere sníh*. Baobab 2023. Přeložila Jekaterina

Esejistika, rozhlas i mezinárodní projekty

Vedle knižních překladů se daří popularizovat také kratší texty, poezii a esejistiku, a to prostřednictvím celé řady projektů, do nichž se aktivně zapojují i studenti ÚVES.

Ústav se například účastní mezinárodního projektu [Regained Culture. Ukrainian voices curate Ukrainian culture](#), podpořeného Visegradským fondem. V jeho rámci vznikla řada překladů esejistických textů o různých aspektech ukrajinské kultury.

Studenti a absolventi ÚVES se podíleli také na přípravě rozhlasového pořadu [Ukrajina ve válce](#). Sedm dosud nepublikovaných povídek o tříletém vzdorování Rusku, který měl premiéru 23. února 2025 v Českém rozhlasu. Na přípravě programu spolupracovala dr. Tereza Chlaňová a absolventi ústavu.

Dalším projektem byl pořad [BáSnění. Válka, orchestrístě poezie. Ukrajinské BáSnění k výročí invaze](#), připravený ve spolupráci s Lucií Řehoříkovou a Jarynou Cymbal. Premiéra proběhla 25. února 2025 rovněž v Českém rozhlase.

Aktivita Ústavu východoevropských studií FF UK tak dlouhodobě ukazuje, že překlad není pouze technickým převodem textu z jednoho jazyka do druhého, ale zásadním nástrojem kulturního dialogu. V době válečného konfliktu navíc představuje důležitý způsob, jak do českého veřejného prostoru přinášet autentické ukrajinské hlasy a zkušenosti.

<https://www.ff.cuni.cz/2026/02/uves-ff-uk-se-zapojuje-do-festivalu-mesic-ukrajiny-i-dalsich-projektu-n-a-podporu-ukrajinske-kultury>